

HET NEDERLANDS GOLFMUSEUM NEEMT U MEE IN DE GESCHIEDENIS VAN EEN STOKOUDE SPORT

FORE!

Tekst Ferd Vrijmoed

Horen we deze kreet dan wordt dringend onze aandacht gevraagd. Is het buiten op de golfbaan dan weten ervaren golfers wat hen te doen staat. Zij keren hun rug naar waar het geluid vandaan komt en beschermen hun omlaag gebogen hoofd tussen hun handen. Zo wachten zij enkele luttele seconden, want zelfs de bal van een longhitter doet er geen minuten over voordat hij terug is op aarde. Als ook een plof is gehoord weet men dat het weer veilig is. Fore! betekent immers: "Flying Object Returning to Earth!". Toch?

Onervaren golfers kijken waar het geluid vandaan komt. Dat is af te raden. Nieuwsgierigheid in golf is zelden goed. Denk maar aan je swing, waarbij je al kijkt waar je bal naar toe gaat terwijl je de bal nog moet raken. Niet bevorderlijk voor je balvlucht, als je überhaupt je bal al raakt.

Topgolfers roepen steevast FORE! als de bal niet de vlucht neemt die zij voor ogen hadden. Er zijn bij hun wedstrijden altijd veel mensen aanwezig en niet iedereen let even goed op. Omdat de topgolfers steeds verder slaan moeten ze steeds harder roepen. De regelgevende instanties nemen maatregelen en zetten meer ambulances klaar. Bij amateurs hoor je veel minder FORE! roepen. Niet dat hun bal minder vaak afwijkt van het door hen uitgestippelde pad, maar zij hebben doorgaans geen publiek. En soms voelt iemand misschien ook een beetje gene over de mislukte slag? Nergens voor nodig, weet ik uit ervaring. Een waarschuwingkreet dus als door jouw bal gevaar dreigt voor anderen. Maar dat was in 1875 nog niet zo. De reglementen van dat jaar vermelden: "To prevent accidents, it is required that due warning be given to all parties on or in the vicinity of the golfing course, by the player or his caddie distinctly calling "FORE!" **previous*** to his striking the ball. Je kon het gevaar maar beter vóór zijn.

Hoor je die kreet niet op de baan, maar elders, bijvoorbeeld op het terras of binnen, dan wordt eveneens je aandacht gevraagd. Nu is het echter wel de bedoeling dat je je met rechte rug en opgeheven hoofd richt op het geluid. Kennelijk wil iemand graag wat in het openbaar zeggen. Voor een museum is de vraag hoe iets is ontstaan een voor de hand liggende. Het Nederlands Golfmuseum wil dus graag weten waar of van wie die zo algemeen ingeburgerde waarschuwingkreet FORE! vandaan komt. Een plausibel klinkend

verhaal is dat van de **forecaddie**. Er was er eens een tijd dat golfballen duurder waren dan golfstokken, ja duurder zelfs dan een caddie. Het was de tijd van de featherybal. De beroemdste, maar meest kostbare bal

aller golftijden. Stukjes leer werden nat aan elkaar genaaid en gevuld met natgemaakte, gekookte donsveren van gans of kip, waarna een laatste stukje leer de bal dichtte. Er ging wel een hoge hoed veren in één bal.

Bij het drogen van de bal kromp het leer en zetten de veren uit. Zo ontstond een keiharde bal die werd geleverd. Na een bal of drie, vier was de dag om, zo bewerkelijk was het proces. De ballenfrutters uit Goirle waren bekende ballenmakers. De featherybal ontstond rond 1400 en heeft het een paar eeuwen uitgehouden. Zo'n bal wilde je natuurlijk niet verliezen en golfers hadden daarom vaak twee caddies, één om de stokken te dragen (een tas zet er aanvankelijk nog niet omheen) en één die vooruit werd gestuurd om te kijken waar de bal terecht kwam, de forecaddie. Voordat je ging slaan waarschuwde je de forecaddie door hem luid aan te roepen met 'Forecaddie!' wat op een gegeven moment werd verkort tot Fore!. Dit zou tevens kunnen verklaren waarom de reglementen in 1875 spreken van het roepen van FORE! vóórdat je je slag doet.

Een ander verhaal komt uit de tijd dat nog met musketgeweren oorlog werd gevoerd. Het waren éénschotgeweren en de musketiers vormden rijen achter elkaar om salvo's af te vuren. Terwijl de ene rij schoot kon een andere rij herladen, maar het betekende wel dat je over hoofden van musketiers in de rij vóór je moest schieten. Om de musketiers, die aan die hoofden vastzaten te waarschuwen dat ze hun hoofd moesten intrekken werd er luid 'Fore!' geroepen. Dit lijkt verwoord in een oude Schotse waarschuwing: "Git yurr hed duwn if ya dunna care 't be feelin' a rrrright smarrt boomp!!"

Onder die musketiers moeten zich vast golfers hebben bevonden, die de veldslag overleefden. Deze versie – nog wel genoemd door de USGA – is niet erg geloofwaardig aangezien de musketier voor elk schot maar liefst achtentwintig tijdrovende handelingen moest verrichten. Snel even schieten was er dus niet bij. Onder prins Maurits (1567-1625) ontstond daarom het systeem van de hierboven

beschreven vuurlinies. Maar die bleven niet op hun plek. Nadat de voorste linie had geschoten liepen de musketiers naar de achterste rij om opnieuw te laden. Intussen stapte de tweede rij naar voren om ook een schot te lossen. Vervolgens sloot ook deze rij weer achteraan en kwam de derde linie naar voren, enzovoort. De schietende musketiers hadden dus nooit iemand anders voor zich dan de vijand. Van burgerslachtoffers werd niet gerept.

Een derde verhaal dat onder golfhistorici de ronde doet is de John Knox story. Het speelt in de 16e eeuw en is opgetekend door een zekere Dr. Neilson. We vinden het verhaal terug in het boek 'History of Golf' uit 1955 van Robert Browning. John Knox, een protestantse reformateur (1514 – 1572), verhaalt van het plaatsje Leith bij Edinburgh, dat de oostelijke poort beschermde tegen Engelsen en ander gespuis door middel van twee grote kanonnen. Zodra verdachte figuren in de verte opdoemden riepen de kanonnières luid naar de verdedigers bij de poort: "Ware (beware) Before (kijk uit, daar van voren), waarop de verdedigers zich plat op de grond wierpen. Vervolgens werd een kanon afgeschoten, weldra gevolgd door het tweede kanon. De oostpoort keek uit over links, een stuk grond waar golfers zo goed en zo kwaad als maar kon tussen alle veldslagen door golf speelden.

Deze golfers hoorden het geroep van de kanonnières ook, maar op verdere afstand, steeds gevolgd door de twee kanonschoten. Zij begonnen de kreet 'Ware Before!', verkort tot 'Fore!' ook onder elkaar te gebruiken als waarschuwingkreet.

Mogelijk zo verkort omdat zij vooral de klank van het "before" hoorden. De golfers op Leith Links waren invloedrijke personen, zowel in de politiek als in de kleine wereld van golfspelers. Zo werd FORE! onder golfers verspreid over heel Schotland. Van daar uit heeft het zijn weg gevonden naar de rest van de wereld. Zou het zo zijn gegaan?

**NEDERLANDS
GOLF
MUSEUM**

WORDT VRIEND

Het Nederlands Golfmuseum is gevestigd op Landgoed Bleijenbeek in Afferden, een landgoed met onder meer een golfbaan. Het bouwen van een museum kost veel geld. Wordt Vriend van het Nederlands Golfmuseum en help mee aan de verdere ontwikkeling van het boeiende reizen in de tijd. Kijk op onze website om te lezen hoe je Vriend kunt worden.

LANDGOED GOLFBAAN BLEIJENBEEK | AFFERDEN | WWW.GOLFMUSEUM.NL